

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

СЕРПЕНЬ

Число 8 (152)

КИЇВ 2014

Видання товариства “Чернігівське земляцтво”

ВІН належить вічності

Постаті

Кому не відоме нині ім'я нашого славетного земляка Івана Плюща? Самородок, глибоко народний лідер, незаперечний авторитет у будь-якому середовищі, неймовірний працелюб на будь-якому суспільному рівні – і водночас незрівнянний патріот рідної Чернігівщини, яка завжди була для нього серцевиною всієї України. Таким він залишиться в народній пам'яті, яка ще за його життя почала творити легенди про сучасника й учасника всіх найголовніших, справді революційних подій. Чи не сам Господь обрав його на роль одного з творців новітньої української держави. І нині можемо стверджувати, що наш Іван Степанович Плющ став частиною української історії.

На жаль, не могу похвалитися тісними дружніми стосунками з ним, хоча, здається, знаю про його життя аж до найменших дрібниць. Це легше уявити, оскільки Іван Степанович належав до відкритих політиків і жив неутаємничено, бо ніколи не мав подвійного дна, бо був чистим перед народом і служив йому, а не підминав людей під власні комерційні інтереси, як робила це більшість нинішніх мультимільонерів-політиків. Але навіть випадкове спілкування приносило мені ра-

дість, тиху гордість за те, що наша земля народжує таких неповторних людей.

Згадаймо лишень, із якою радістю сприймав тисячний земляцький загальний збір на щорічних загальних зборах. А він же ніколи не нагадував, що був одним із тих перших добродійців, які дали початок нинішній нашій великій громаді патріотів Сіверщини. А кому не пам'ятні традиційні обходи земляцьких осередків під час неофіційного спілкування, коли поважний державний діяч міг називати де-

сятки прізвищ та імен – і все це з неодмінним добрим жартом, побажанням, приказкою.

Йому не пасувала б напускна пиша, яка супроводжує інших чи не з коліски. Розгадати цей феномен Плюща вдасться хіба що дослідникам його наповненого дрібними й великими справами життя. А що це зроблять дослідники української історії, нема сумніву. Хоча міг би Іван Степанович і за життя подумати про те, що нічого нема вічного, крім Слова, і засісти за сповідь.

→ 3

*Моліться богові одному,
Моліться правді на землі...*

Тарас ШЕВЧЕНКО

У СЕРПНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ГУРБИК Олександр Андрійович – 90-ліття. Народився 19 серпня 1924 року в с. Кудрівка Сосницького р-ну. Все життя присвятив клопіткій роботі на педагогічній ниві. Пройшов шлях від вчителя біології та географії до директора школи. Ветеран праці.

ДОВГИЙ Олексій Прокопович – 85-ліття. Народився 8 серпня 1929 року в с. Городище Менського р-ну. Український письменник, автор близько чотирьох десятків поетичних збірок. Був одним з упорядників п'ятитомного видання творів Олександра Довженка. Його книги видаються сьогодні у Франції, Грузії, Чорногорії, Македонії.

ВОЛКОВ Віталій Володимирович – 85-ліття. Народився 14 серпня 1929 року в с. Болотниця Талалаївського р-ну. Останнім часом працював завідувачем відділення діагностики хірургічної гастроентерології в Інституті хірургії та трансплантології. Відмінник охорони здоров'я, ветеран праці.

НАДТОЧЕЙ Анатолій Васильович – 80-ліття. Народився 8 липня 1934 року в смт. Любеч Ріпкинського р-ну. Працював у ЦК профспілки працівників рибного господарства України.

КОЛОДЧЕНКО Василь Павлович – 80-ліття. Народився 26 серпня 1934 року в с. Журавка Варвинського р-ну. Кандидат медичних наук, старший науковий співробітник Інституту геронтології АМН України, автор близько 200 наукових робіт.

ГЛУХЕНЬКА Галина Тимофіївна – 75-річчя. Народилася 5 серпня 1939 року в місті Іжевськ (родовід медиків із Семенівського р-ну). Завідувач лабораторії кріоконсервування гомеопатичних клітин Інституту гематології та трансфузіології НАМН України.

БАКАЛ Іван Якович – 75-річчя. Народився 7 серпня 1939 року в с. Лихачів Носівського р-ну. Працював директором бази відпочинку "Десна" НДІ "Квант".

ПАСІВЕНКО Володимир Іванович – 75-річчя. Народився 8 серпня 1939 року в с. Обичів Прилуцького р-ну. Художник монументально-декоративного мистецтва, живописець і дизайнер. Один з перших художників, які працювали над відтворенням монументально-декоративних розписів на мурах і в інтер'єрах Михайлівського Золотоверхого собору в Києві та Успенського собору Києво-Печерської Лаври. Його твори зберігаються в музеях України, США, а також в ряді приватних колекцій України, США, Європи, Японії.

Член-кореспондент Національної академії мистецтв України, народний художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка.

УСТИМЕНКО Ніна Романівна – 75-річчя. Народився 15 серпня 1939 року в с. Жукля Корюківського р-ну. Працювала акушеркою в клінічній лікарні №10 м. Києва.

МЕДВІДЬ Петро Іванович – 75-річчя. Народився 27 серпня 1939 року в с. Червоні Партизани Носівського р-ну. Працював заступником головного редактора газети "Урядовий кур'єр".

Заслужений журналіст України. Член Міжнародної асоціації письменників баталістів і мариністів. Дійсний член Українського товариства "Інтелект нації". Автор багатьох книг та кількох документальних фільмів про прикордонників. Один з ініціаторів створення у м. Києві Товариства "Чернігівське земляцтво", був виконавчим директором земляцтва, почесний член Ради. Нагороджений 3 орденами та багатьма іншими відзнаками.

МИРОНЧУК Ліана Григорівна – 70-річчя. Народилася 1 серпня 1944 року в с. Бережівка Ічнянського р-ну. Відмінник охорони здоров'я.

БІЛАН Геннадій Григорович – 70-річчя. Народився 2 серпня 1944 року в с. Густина Прилуцького р-ну. Працював головним інженером ТОВ "Лайнекс".

ГАЛЬЧЕНКО Яків Якович – 70-річчя. Народився 2 серпня 1944 року в с. Терешиха Бахмацького р-ну. Оплядач з соціально-економічних та екологічних питань та всеукраїнських культурно-мистецьких заходів газети Верховної Ради України "Голос України".

ЯКИМЕНКО Микола Іванович – 70-річчя. Народився 22 серпня 1944 року в с. Червоні Партизани Носівського р-ну. Працював старшим електромеханіком Дарницької дільниці електропостачання.

БЕЗСМЕРТНИЙ Олександр Миколайович – 65-річчя. Народився 6 серпня 1949 року в с. Білоріччя Прилуцького р-ну. Актор Київського академічного молодого театру.

Народний артист України. Лауреат премії ім. О. Бойченка. Нагороджений орденом "Знак Пошани".

МІРОШНИЧЕНКО Віталій Павлович – 65-річчя. Народився 7 серпня 1949 року в с. Дмитрівка Бахмацького р-ну. Головний інженер ПрАТ "Піастрелла-К".

ДВОРНІЧЕНКО Лариса Михайлівна – 65-річчя. Народилася 15 серпня 1949 року в місті Перевальськ Луганської області (батько з села Стасівщина Прилуцького р-ну). Відповідальний секретар гільдії драматургів України. Заслужений працівник культури України. Ветеран праці. Відзначена багатьма нагородами.

КАЛЮЖНИЙ Григорій Павлович – 65-річчя. Народився 30 серпня 1949 року в Носівці. Працює начальником цеху насосних станцій "Південний" в ДЕКАК ПАТ "Київводоканал".

БОБЧИНЕЦЬ Марія Василівна – 60-річчя. Народилася 6 серпня 1954 року в с. Кіпті Козелецького р-ну. Працює медсестрою стоматологічної клініки в м. Бровари.

РАХНІЙ Григорій Миколайович – 60-річчя. Народився 18 серпня 1954 року в с. Бурімка Ічнянського р-ну. Начальник хірургічного відділення, хірург 1-ї категорії Центрального клінічного госпіталю Державної прикордонної служби України. Полковник медичної служби.

ГЛЕЙ Ольга Степанівна – 60-річчя. Народилася 22 серпня 1954 року в с. Старий Глибів Козелецького р-ну. Останнім часом працювала у Київському метрополітені.

ГУРБИК Богдан Олександрович – 60-річчя. Народився 24 серпня 1954 року в с. Звенягин Заставнівського р-ну Чернівецької області (батько родом із с. Кудрівка Сосницького р-ну). Відповідальний секретар ГО земляцтво буковинців у м. Києві "Буковина".

ПОГОРІЛА Єлизавета Михайлівна – 60-річчя. Народилася 24 серпня 1954 року в с. Бобрик Бобровицького р-ну. Заступник директора НАСК "Оранта" м. Києва.

ТЕРЕЩЕНКО Катерина Дмитрівна – 60-річчя. Народилася 26 серпня 1954 року в с. Жовтневе Короського р-ну. Корпоративний секретар правління ПАТ "ВПІЛ".

ДЕМЧЕНКО Микола Іванович – 60-річчя. Народився 28 серпня 1954 року в Борзні. Директор ДП "Оборонавтосервіс".

КАРБОВСЬКА Ніна Михайлівна – 55-річчя. Народилася 7 серпня 1959 року в с. Мамекине Н-Сіверського р-ну. Голова правління ЖБК "Арсеналець-26".

НЕМКОВИЧ Олена Миколаївна – 55-річчя. Народилася 12 серпня 1959 року в Ічні. Кандидат мистецтвознавства, старший науковий співробітник інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.

ТКАЧЕНКО Тетяна Іванівна – 55-річчя. Народилася 12 серпня 1959 року в с. Любомудрівка Борзнянського р-ну. Працює завідувачем кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Київського національного торговельно-економічного університету.

САВЕРСЬКА Валентина Анатоліївна – 55-річчя. Народилася 13 серпня 1959 року в с. Лиски Прилуцького р-ну. Спеціаліст II категорії, вчитель німецької мови НВК "Домінанта".

ШКЛЯР Ганна Іванівна – 55-річчя. Народилася 16 серпня 1959 року в Корюківці. Менеджер ТОВ "Медея".

ЛИСУН Олена Олександрівна – 55-річчя. Народилася 30 серпня 1959 року в Бахмачі. Головний державний податковий ревізор-інспектор Державної податкової інспекції у Святошинському районі м. Києва.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

⇐1

Хіба б не цікаво було людям пройтися стежками дитинства звичайного хлопчика від борзнянської землі, пережити недіспані його ночі під час колгоспного головування чи праці в облвиконкомі Київщини. А хто, крім нього самого, міг би повідати про чорнобильські страхиття, коли йому довелося днювати й ночувати в засипаних смертоносним радіаційним пилом лісах над Прип'яттю, рятуючи селян і даючи сякий-такий лад у майбутній мертвій зоні? Чи не те випробування згодом укоротило йому віку? Адже за козацькою генетикою міг би наш Іван Степанович топтати ряст ще не одне десятиліття, зігрівати людей теплом своєї глибокої душі. Та він належав до категорії тих, кому не пристало відсиджуватися в тилах, коли вирішується доля народу.

А скільки таємниць із життя Верховної Ради, якою довелося керувати двічі, міг би він відкрити народові, скільки роздумів про сподіяне й замріяне пішло в небуття! Але й того, що він встиг зробити, вистачило б не на одну тисячу ровесників.

Здавалося б, сфера культури для нього, як чистого господарника, чужа. Та спробуймо зрозуміти, чому саме до Івана Плюща так горнулися поети Іван Драч і Борис Облійник, художники Василь Лопата й Микола Стратілат, учені, артисти? Не кажу вже про дипломатів чи політиків-професіоналів. І

Він належить ВІЧНОСТІ

нині вже можна говорити: якби не воля Івана Плюща, не перетворилася б забита в лісі Мотронівка на пантеон Пантелеймона Куліша та Ганни Барвінок, а заодно й цілої плеяди відомих діячів української літератури. Вірю, що там завжди буде витати добрий дух славного земляка, який дав друге духовне життя Мотронівці.

А ще пригадується, скільки енергії вклав Іван Плющ у духовне оновлення Ніжина. Це завдяки йому в древньому місті будівля покинутого напризволяще кінотеатру набрала сучасного модернового вигляду й стала приміщенням театру імені М. Коцюбинського, а відтак вогнищем культури, оскільки бюджетних коштів у місті вистачало хіба що на підмітання вулиць. Донині милує око городян і гостей плитка на тротуарах (на жаль, її потроху вилуцують спритні приватники). Не встиг Іван Степанович роздобути кошти нерозпорядливим батькам міста на завершення реставрації собору, біля якого свого часу відспівували прах Тараса Шевчен-

ківську хатину в рідній Борзні. А ще з гордістю заявляв:

– У хороші руки віддав я хату. Хазяїн прийшов, он скільки дров на зиму нарубав...

Справді, бути хорошим господарем треба і у власному домі, і в державі. Іван Степанович бувквально на очах у всього народу вирис у такого патріота незалежної України, служіння якій стало для нього таким природнім, як дихання. Бачив я його і в Батурині та Мотронівці, коли він рішуче підтримував тодішнього претендента на президентську булаву В. Ющенка з його демократичними обіцянками (на жаль, згодом довелося йому з гіркотою оцінювати недолугу діяльність обранця), чув негучний, якийсь домашній голос у вузькому колі земляків, запальну мову під час принципових виступів на захист української державності у Заньках чи Києві. Всюди він був сам собою – відкритий, неупустиливий. Мабуть, про таких попередників писав свого часу Тарас Шавченко: "Ми чесно йшли, в нас не було зерна неправди за собою". Таким він і увійшов у новочасну історію України.

...На долю нашого покоління дітей війни (а ми з Іваном Степановичем ровесники, цієї осені він міг теж переступити своє 73-річчя) випало безліч випробувань – і війною, і голодом, і диктатурою комуністів. Він і відійшов у засвіти в тривожні часи, коли доля незалежної України знову опинилася в полі зору московських імперіалістів. І в цьому віковому двобої з так званим "старшим братом" наш Іван Плющ залишається разом із своїм народом, задля якого жив і горів.

Леонід ГОРЛАЧ

ка. Зате земляцький сад у дворі Покровської церкви милує очі прихожан соковитими яблуками й грушами, до якого колись доторкалася рука Плюща та інших земляків.

Пригадую, з яким трепетом показував нам Іван Степанович бать-

Цієї серпневої лагідної і водночас тривожної пори нашому славному побратиму по перу заслуженому журналісту України, а ще полковникові у відставці Петру Івановичу Медвідю виповнюється 75 років від народин. Прожив їх славний син Червоних Партизанів, не ховаючись за чужу спину, як не на кордонних точках Вітчизни, так у вічному поєдинку зі Словом, прожив для людей, творячи і їхні живі портрети, і панораму свого часу.

До свого ювілею наш відомий земляк написав чергову автобіографічну книгу "Дорога до храму", яку присвятив своїм онукам. Це як заповіт юному поколінню, як знак безсмертя свого роду. На побажання самого ювіляра (до речі, активного члена редколегії нашого часопису) подаємо уривок із цієї правдивої публіцистичної сповіді.

Дорога до храму

Це приходить з роками. Настає момент, коли хочеться оглянутися на пройдені путі-дороги і, відшукавши чисті джерела свого родоводу, припасти до них серцем, потішити душу спогадами, що повертають у минулі скоробіжні часи. І тоді рука тягнеться до пера, щоб викласти на терпеливий папір і теплі спогади про пережите, і думки, що тривожать серце...

Останнім часом ми з молодшим онуком Данилком часто усамітнюємося, щоб сердечно поговорити, як він каже, про життя. Юного філософа цікавить усе, починаючи з того, хто ж це у Всесвіті так мудро поділив планету Земля на країни, і як добре, що ми народилися на українській землі. Правда, наші сусіди хочуть, щоб звалася вона Малоросією, а то їй зовсім згубила назву, та були і є люди, які не шкодували життя задля захисту гідності своєї, щоб почуватися не хохлами, не малоросами, а українцями.

А то нещодавно Данилко запитав:

– Дідусю, а для чого ми живемо на землі?

На це запитання не так просто відповісти. І тоді я згадав сокровенні слова Тараса Шевченка:

*Один у другого питаєм:
Нащо нас мати привела
Чи для добра? Чи то для зла?
Нащо живем?..*

У кожного з нас є три дороги на землі. Перша – до себе, друга – до ближнього свого, а третя – до Бога. Цю святу істину я почув з вуст мудрого богослова Блаженнішого Любомира Гузара уже в зрілі роки, коли почав роздумувати про підсумки життєвого шляху. А ще про те, що ж я залишу своїм дітям і онукам, щоб згадували добрим словом. Три дороги – це, по суті, триєдність однієї дороги. Дороги до Божого храму. Вирушаю-

*Моїм дорогим онукам
Ярославу, Данилу,
Івану і Руслану
присвячую*

чи в дорогу тривалістю в життя, ми спершу готуємо до походу себе – йдемо до себе, потім шукаємо друга-попутника, бо з ним здолати дорогу легше. І велике щастя, коли ми знаходимо такого друга й долаємо з ним перешкоди. Друг – це, звичайно, алегорія. Це може бути й не людина, а Слово, яке залишив нам Господь у святому письмі. Як казала моя мати: воно завжди допоможе у пізнанні світу, що таємниче вабить до себе. Як писав наш великий Кобзар:

*Все йде, все минає – і краю немає.
Куди ж воно ділось? Відкіля взялось?!*

У цих Тарасових словах – мотив вічності Всесвіту і швидкоплинності буття. Усе відносно, але це все навечно залишається в спогадах дорогоцінними перлинками, сяйво яких освітлює все подальше життя.

Хіба ж забудеться матусина розповідь про таке: яскраво світить вранішнє сонечко, малахітом віддзеркалює росяна трава, у дворі біля хати моя мати, молода

й красива, з радістю показує дідові Митрофану, як її первісток ступає перші кроки по землі. І як тільки я похитнувся на спориші, його дужі руки підхопили мене й не дали впасти. Ті руки я відчуваю й нині, коли посівіли скроні і вже сам підтримую своїх діток з онуками на нелегких дорогах буремного життя.

А хіба я можу забути ще один яскравий випадок із раннього дитинства, про який часто розповідала мати? Тієї зими перед війною сніг випав рано. Ще тільки почало сіріти, а дід Митрофан Харитонович, який жив через дорогу, дерев'яною лопатою прочистив стежку у своєму дворі і перейшов прибирати сніг до нашої садиби. Молоді батьки ще спали, а дідусь, упоравшись з роботою, тихенько зайшов до хати й довго стояв біля колиски, споглядаючи за сонним онучком, який, за словами матері, був дуже схожий на нього.

Відтоді минуло більше як сімдесят років. У моїх руках зворушлива пожовкла фотографія, що дивом збереглася в родинному альбомі маминої сестри Любові Митрофанівни. Молодий Митрофан Дорошенко – бравий солдат царської армії – зосереджено, з розумінням урочистості миті, вдвляється у вічко камери полкового фотографа. Поряд двоє військових довірливо покладали руки на його плечі. Це

єдина світлина, що залишилася на пам'ять про дідів-прадідів. Про що думав тоді мій юний дідусь, про що мріяв? Мабуть, не сподівався і в страшному сні бачити, які життєві бурі чекали його на рідній Чернігівщині після жовтневої колотнечі. І розбрат громадянської війни, і колективізація з розкуркуленням, і репресії та голодомори... Але коли почалася Велика Вітчизняна, незважаючи на поважний вік, добровільно пішов захищати Вітчизну й загинув із гвинтівкою в руках.

Нині ця пожовкла від часу фотокартка діда-солдата висить на почесному місці у нашій київській квартирі. Можливо, саме з неї розпочалася і моя військова доля...

Сьогодні мені дуже прикро, що не записав свого часу спогадів бабусі Ольги і матері про козацький рід Дорошенків, про чималу родину Медведів, предки яких розводили бджіл у дуплах дерев. Звідти й прізвище пішло, бо діди-прадіди "медом відали". Знаю, що й понині в кінці нашого городу, під розлогими вербами, приваблює дітлахів чистоводна криниця. Понад сотню років тому її викопав мій прадід Трохим. Тож і назвали її "Медведевою ремнею". А ще знаю, що дід по батьківській лінії Сила Трохимович навчався в реальному училищі Ніжина, потім працював начальником Носівського "Заготзерна" і вдома з бабою Мокриною майже не жив. Приїздив у гості на полоторці і на заздрість моїм друзям возив старшого онука до сільської крамниці по солодкі подушечки. Я вже тоді відчув велику повагу селян до діда Сили. У нас часто збиралися гості. Люди йшли, щоб привітатися, поговорити, вислухати його думки про політику. Бо цінували діда за культуру і повагу до простих трударів. Пам'ятаю, що навесні 1947 року він рятував нашу родину і багатьох односельців, допомагав хлібом, щоб ми не пухли від голоду.

Нині вже ні в кого розпитати про свій родовід. На превеликий жаль, ця думка турбує багатьох українців, що згубилися в безперервному ланцюгу подій, так і не віднайшовши в нім власного коду.

Про це я думав, коли писав про мою дорогу неньку Тетяну Митрофанівну. Книжка "Мамина колиска" жевріла в серці багато років, але все якось не вистачало часу, щоб узятися за перо. А потім у серці ніби щось обірвалося, так захотілося, щоб моє слово про матір почув цілий світ, щоб усі люди знали, яка в мене надзвичайно красива, мудра і добра Мати. Взяв відпустку і перед тим, як сісти за письмовий стіл, поїхав до рідного села поклонитися неньці і попросити благословення на добру справу...

Я за все вдячний своїй матусі. І за те, що подарувала життя, і за щасливу долю. За легкі крила, які допомогли мені злетіти у світ широкий, за талант, що спонукав творити на благодатній ниві журналістики, за серце, що так щедро дарувало любов і дружбу дорогих для мене людей.

Але найбільше вдячний матері, що вона першою вивела мене на священні три дороги – до себе, до людей і до Бога. Останній шлях був найскладніший, бо у комуністичному суспільстві релігія сприймалася як опіум для народу, радянська влада забороняла віру в Творця. Особливо жорстоко карала тих, хто, присвятивши своє життя військовій службі, сповідував Божі заповіді й ходив до церкви.

З рук матері я отримав і першу книжку, коли у повоєнні роки пішов у перший клас. Завдяки батькові Івану Силівичу – а він до війни працював учителем – у нашій хаті було багато художньої літератури. Ніколи не забуду неповторного запаху старих книжок, жовтизні сторінок, що збуджували якийсь глибинний дух історії, магічних кольорів ілюстрацій і, звичайно ж, цікавого змісту художнього твору.

Але мати серед багатьох книжок вибрала "Кобзар" Тараса Шевченка. Сказала:

– Це наш найрідніший і найголовніший Українець. Вчись у нього писати і малювати. А головне – вчись у Тараса, як треба шанувати нашу неньку-Україну...

Ми всі шестеро змалечку полюбили читати книжки. І в тому, що ми вивчилися, досягли чогось у житті, заслуга матері, наших вчителів і книжок. Пам'ятаю, коли з домашньої бібліотеки було все прочитано, інколи потайки відкривали батьків сундук, де зберігалися особливо цінні раритети дореволюційного часу – товстезні збірники "Вестник Европы", твори П.Куліша, М.Костомарова, О.Пушкіна, М.Гоголя, Л.Толстого та зарубіжних письменників.

Інколи ми жалкуємо, що нічого в житті вже не змінити і дечого вже ніколи не буде. Але водночас воно є, живе у нашій пам'яті, воно живе всередині нас...

Мені здається, що краса в душі людини ще з дитинства народжується в сімей-

ному гнізді. Бо родина – це маленький храм, в якому всі люблять і допомагають одне одному. Це перша школа виховання, в якій дитина почувається в безпеці, оточена турботою і любов'ю, де можна вірити всім, де тебе поважають і розуміють.

У Біблії сказано, що родинний дім – це царство батька, рай дитини і світ матері. А нас змалечку привчала жити по совісті ще й бабуся Ольга, красива і вірна дружина діда Митрофана. У ній якимось чином поєднувалися надзвичайна працелюбність, велика духовна сила і глибока релігійність. Її самотній характер формувався у великій родині Крапив'янських, яку прославив партизанський командир, герой громадянської війни Микола Григорович. Ніколи не забуду руки бабусі – сухі і гарячі. Вони виняють трих доньок і семеро онуків. Наулюбленим був найстарший, а значить – я.

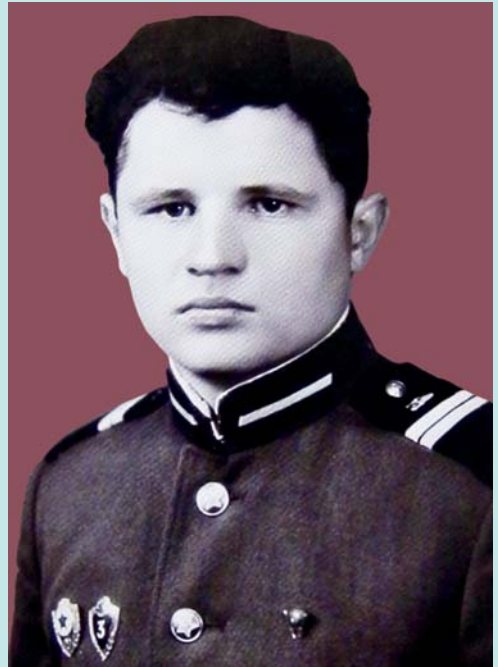
Була наша бабуся Ольга не така, як інші жінки, хоча також виснажена важкою працею і нуждою. Невисока, але дуже красива навіть у старості, коли йшла до церкви, ступала не поспішаючи, поважно, майже величаво. А які смачні українські страви вона готувала, як любила пригостити ними родичів та нужденних! У бабусину хату завжди йшло багато людей, які потребували допомоги.

Це вона взяла мене, семирічного, за руку і повела разом з мамою й іншими вірянами до Києво-Печерської лаври. Дорогою читала нам Біблію та інші церковні книжки, розповідала, що живемо на святій землі, що наша Україна називалася колись Скіфією. Саме на київських горбах Андрій Первозваний, проповідуючи Євангеліє, промовив до вірян: "Бачите ви гори ці? На горах цих засяє благодать Божа, буде місто велике і багато церков воздвигне тут Бог".

Саме тоді, в ті часи під стінами соборів я вперше відчув велику гордість, що народився на благословенній святій українській землі.

Операція

В ніч з 20 на 21 серпня 1968 року на територію Чехословаччини були введені війська країн Варшавського договору, крім Румунії, а саме СРСР, Польщі, Болгарії, НДР та Угорщини. Розпочалась наймасштабніша в Європі після Другої світової війни операція під кодовою назвою "Дунай", яка поклала кінець спробі частини чехословацьких комуністів відійти від впливу Москви та стати незалежними від СРСР. Вона отримала назву "Празька весна". Документи про ті події і сьогодні зберігаються під грифом "таємно", це тавро накладене тодішньою владою до 2043 року.

"Дунай"

У незалежній Україні в 1993 році був прийнятий закон "Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту", яким колишніх віськовослужбовців, що брали участь у чехословацьких подіях, прирівняли до учасників бойових дій. На жаль, архівні документи того часу після розпаду СРСР залишились в Росії, яка не завжди надає підтвердження безпосереднім учасникам із України щодо їх участі та статусу, як результат, багато наших співвітчизників не можуть отримати статус учасника бойових дій.

В нашому ветеранському об'єднанні є колишні солдати, котрим довелося побувати в цій гарячій точці.

Це Станіслав Дерев'яно, який народився в селі Галиця Ніжинського району. Закінчив Київське ПТУ №7. Перші трудові кроки – на будівництві. У серпні 1966 року був призваний до лав Радянської армії та направлений для проходження служби в НДР. Частина, до якої він потрапив, була розміщена в глухому лісі, дисципліна і порядок були залізними. Тут розміщалися ракетні комплекси. Військові будні нічим не відрізнялись від інших. Після першого року служби за зразкове виконання поставлених завдань побував у відпустці на Батьківщині.

– Те, що сталося, для мене, як безпосереднього учасника тих подій, залишилось в пам'яті назавжди, – згадує Станіслав Дмитрович. – Я і сьогодні з трепетом згадую ті далекі і водночас близькі для мене події, ту напружену атмосферу, яку ми побачили в Чехословаччині і те, як нам їх озвучували політпрацівники: загроза контрреволюції, масові заворушення населення, смерті з обох сторін...

Безпосередня підготовка армії розпочалась 17–18 серпня. Спочатку налаштували техніку до далеких маршів, поповнили матеріальну частину, відпрацювали робочі мапи, провели інші потрібні заходи. Таким чином було до 20 серпня згруповано до 500 тис. військових. Дата вводу визначена на вечір 20 серпня, коли повинно було відбутись засідання ЦК КПЧ.

Значна частина населення, здебільшого молодь, виступи-

ла проти вводу союзних військ: з'явилися барикади, завали, натовпи людей на дорогах, вулицях та площах населених пунктів, перепони із дитячих колясок і жінок із дітьми, "чеські букети" із каміння, палок, плювки, принизливі написи на дорогах та стінах...

Вже в наш час, аналізуючи причини та витоки військових конфліктів і воєн, що відбулися в другій половині ХХ століття, в яких брав участь Радянський Союз, Дерев'яно зрозумів, що вони по своїй суті були викликані протидією двох світових систем, двох світоглядів: капіталістичного і соціалістичного. Не були винятком і події в НДР – 1955, Польщі – 1955, Угорщині – 1956, Кубі – 1962, В'єтнамі, Єгипті, Анголі та одні із самих кривавих і тривалих в Афганістані.

А тоді багато наших військових, піднятих по тривозі, не знали, куди вони відправляються, ось бодай один цікавий приклад, який стався ще із одним учасником тих подій Михайлом Севастьяновим із села Городище Коропського району. Їх танкову частину підняли по тривозі, видали зброю із чотирма ріжками, а це 120 бойових патронів, завантажили разом із технікою в залізничні вагони і повезли в невідомому напрямку. Коли вранці відкрили вагони, то побачили назву станції – "Париж". Потім ще довго жартували: Францію вирішили приєднати до соцтабору. А це була станція поблизу Праги.

А щодо "Празької весни", то, як трактує Станіслав Дерев'яно, це був період політичної та культурної лібералізації. Він розпочався 5 січня

1968 року з вибором на посаду першого секретаря КП ЧССР Олександра Дубчека та продовжувався до 21 серпня. Реформатор спробував створити "соціалізм із людським обличчям", він не думав повністю відходити від попередньої політичної лінії, як то було в Угорщині в 1956 році, але керівництво СРСР розцінило ці дії як загрозу цілісності і безпеці "радянського блоку". Чехословаччина почала демонструвати все більшу незалежність від СРСР, була ослаблена цензура, повсюди проходили вільні дискусії, розпочалось створення багатопартійної системи. Було оголошено про прагнення забезпечити повну свободу слова, зборів та пересувань, встановити контроль за діяльністю органів безпеки, полегшити можливість в створенні приватних підприємств та знизити державний нагляд над виробництвом. Окрім того, планувалась федералізація держави із розширенням можливостей Чехії і Словачки. Водночас в суспільстві зріли антирадянські настрої.

Цікаву історію розповів Михайло Севастьянов: коли на Олімпіаді в Греноблі Чехословацька збірна з хокею переграла збірну СРСР із рахунком 4:3, населення відкрито висловило своє ставлення до політики Радянського Союзу через негатив.

Операція "Дунай" таємно розроблялася з квітня 1968 року. В травні під виглядом навчань країн Варшавського договору Чехословаччина дала згоду на введення військ на свою територію. А кінцевий "вирок" був підписаний 18 серпня на зустрічі керівників СРСР, НДР, Польщі, Болгарії та Угорщини. В 22 години 15 хвилин 20 серпня війська отримали сигнал "Влтава-666" про початок операції. В

23.00 всі командири повинні були відкрити один із п'яти секретних пакетів, а ті, що залишились, не відкриваючи спалити в присутності начальників штабів.

Ввід військ проходив у 18 місцях. Спочатку були зайняті аеродроми, на які сідали літаки з важкою технікою, але більшість зайшла самотійно та на потягах. До 4.30 ранку 21 серпня приміщення ЦК було оточено радянськими військами та технікою, в приміщення зайшли радянські десантники та затримали присутніх. О 10-й ран-

ку всі керівники Чехословаччини на літаку були відправлені в Москву. До кінця дня 24 дивізії країн Варшавського договору зайняли основні об'єкти на території країни. Незважаючи на попередження чехословацькій армії (а це 200 тисяч воїнів) "не відкривати вогонь по військах союзників, нікуди не пересуватись з місця дислокації та не чинити спротиву", мали місце окремі випадки силового спротиву. Під час руху союзних військ громадська та військова техніка нейтралізувалась, барикади та завали прибирались або обходились. Зупинки не планувались, швидкість руху на маршрутах слідування для танків – 50 км/год,

автотранспорту – 80–100 км/год. Заглухла та пошкоджена техніка, в т. ч. і при обстрілах, скидалася із доріг, – розповідає Михайло Васильович.

Доводилось непросто. Місцеве населення зустрічало окупантів вороже, можна було чекати чого завгодно. Так, в Празі населення вийшло назустріч танкам, чинило спротив. Тільки в перший день вводу було вбито або смертельно поранено 58 людей, в т.ч. 7 жінок та 8-річна дитина. Найбільше жертв серед мирного населення було біля чеського радіо.

Всього з 21 серпня по 20 вересня 1968 року бойові втрати радянських військ склали 12 людей загиблими і 25 поранених та травмованих. Серед мирного населення втрати склали 108 вбитих та сотні поранених. Так закінчилось "чеське чудо" та "Празька весна". Як підсумок операції "Дунай", сталося повне зміщення керівництва і кінець реформ. На території Чехословаччини радянські військові залишались до 1991 року.

Зараз відбувається переоцінка багатьох подій не лише в Чехословаччині, а й в Афганістані і навіть Великій Вітчизняній війні.

Можемо констатувати одне: на війні правих не буває, не можна об'єднати в одне ціле необ'єднуване, особливо при різних політичних світоглядах. Тільки мирні перемовини та компроміс можуть бути прийнятними в розгляді конфліктів, ніщо не замінить втраченого життя. Так думають наші ветерани. Ті уроки не повинні пройти даремно.

Особливо в ці тривожні криваві дні та ночі російської агресії, що так нагадують загарбницькі дії СРСР.

Сергій КУДІН,
керівник об'єднання ветеранів війни

Людина

Цього літа разом з рідними, близькими друзями, земляками і просто хорошими знайомими відзначає ювілей Марія Іванівна Найчук. Хочу дещо розповісти про цю звичайну жінку, доля якої віддзеркалює життя багатьох громадян нашої країни, чиє дитинство було обпалене найстрашнішою війною.

Не з легенди

Народилася Марія Рудик у селі Жуківка Куликівського району в день, коли в садах починають дозрівати вишні, смородина, малина, зав'язуються огірки на городі, в перший рік після страшного Голодомору. Важкі часи тоді були та все ж люди вірили у краще життя і не тільки вірили, але й будували його. Та в 1941 році на нашу стражденну землю прийшло нове випробування. Як настав час Марійці йти у перший клас, до наших країв докотилася війна, яка вже два роки нищила людей у Європі. Батько пішов на фронт і загинув у бою з фашистською силою темною. Мама залишилася з чотирма дітьми на окупованій ворогом території. Після звільнення села радянськими військами здавалося, що все гірше позаду. Та для мами, брата й сестер прийшло ще одне горе. Під час нальоту німецької авіації на території школи загинув один із братів. А в 1949 році від хвороби померла сестра. Мужня мама не впала духом, виховувала решту дітей, дала їм повноцінну освіту. Микола вивчився на залізничника, працював у Чернігові, а Марійка після закінчення Жуківської семирічки вступила до Куликівської середньої школи. Важко було, адже три роки до школи ходила пішки і в дощ, і в сніг, мороз і вітер.

Велику моральну підтримку в опануванні знань надавав рідний дядько, фронтовий офіцер Павло Спунтай, який після демобілізації працював на педагогічній ниві. Автор цих рядків радий тим, що довелося вчитися у цієї мудрої людини. Павло Якимович працював у нашій Ковчинській середній школі завучем.

По завершенні повної середньої освіти перед Марією постало питання, куди далі, якою дорогою піти, адже в атестаті лише одна четвірка, решта відмінні оцінки. За порадою дядька вирішила спробувати вступити на навчання до Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Це був ризик. Павло Якимович завіз Марійку до будівлі університету і заявив, що далі треба йти самій, обирати спеціальність, подавати документи і здавати вступні іспити. І Марія пройшла випробування, стала володарем студентського квитка, вступивши на перший курс історичного факультету. В студентські роки, насичені не тільки лекціями, семінарськими заняттями, практикою в школі, разом з однокурсниками займалася громадською та іншою суспільно-корисною роботою.

Марію доля звела зі студентом геологічного факультету Володимиром Найчуком. Спочатку були експедиції разом із чоловіком, а потім Володимира Кіндратовича призначили директором Київського геологорозвідувального технікуму. З тих пір сім'я постійно проживає в Києві. Марія Іванівна працює викладачем історії у Вищому військовому училищі зв'язку, Інституті легкої промисловості, механіко-металургійному технікумі. Геологорозвідувальний технікум, який очолював її чоловік, став базовим технікумом Міністерства геології СРСР. Ми всі, випускники і працівники технікуму, вважаємо, що в цьому велика заслуга Марії Іванівни. Вона, звичайна жінка, дружина і мати, створила атмосферу, в якій жилося добре всім – чоловіку, сину, доньці, пізніше і онукам. А міцний домашній тил дозволяв спокійно і впевнено чоловікові працювати, а дітям учитися. Дочка Наталка і син Сергій закінчили Київський державний університет імені Тараса Шевченка. Володимир Кіндратович працював директором двадцять років, що в ті часи було нелего. За якийсь недогляд чи студентську витівку можна було отримати партійну догану. Одним словом, життя склалося, як кажуть, дякувати Богу.

Час іде, але і сьогодні вишні наливаються червоним кольором. Онуки Марії Іванівни на днях отримали дипломи бакалавра. І, звичайно, на цьому зупинятися не будуть. Життя продовжується.

Володимир ЛУЗАН

Колектив Богданівської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Григорія Ващенка до святкування ювілею готувався заздалегідь. У приміщенні зробили поточний ремонт, прикрасили сільський клуб, надіслали запрошення випускникам різних років.

Зранку до школи з'їжджалися і сходилися люди з різних куточків України, які вирішили в цей день повернутися в своє дитинство. Вони ходили шкільними коридорами, класами, сиділи за партами, згадували історії зі свого шкільного життя, сміялись і плакали. Особливий інтерес викликала фотовиставка, на якій було представлено світліни випускників та вчителів, починаючи з 1947 року.

Були й випускники 1962 року, серед присутніх – Олександр Коваленко та Микола Соловйов – члени Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва. В 2012 році 24 серпня за їхньої ініціативи вже збиралися "однокашники" та святкували в рідній школі 50-річчя випуску. Члени Чернігівського земляцтва постійні та бажані гості в Богданівці. За власний рахунок кожного року для шкільної бібліотеки вони роблять підписку двох примірників земляцької газети "Отчий поріг".

Цього разу готувалися до поїздки заздалегідь. Фотографували колишній маєток пана Олександрова, де розміщувалася Богданівська школа, за їхнім замовленням з цього фото київські художники намалювали картину. Її було вручено директору школи Ірині Труш. Колишні та сьогоднішні учні згадали та побачили зображений на картині 600-річний дуб, що охороняється державою та росте на подвір'ї школи. Гості привітали присутніх із 110-ю річницею та передали подарунки: тлумачний словник української мови, українсько-англійський словник, альбом для фото. За дорученням голови Прилуцького осередку Павла Кривоноса цього разу школі були надані 50 примірників книжки про видатного земляка Миколу Яковченка, збірники українських народних пісень та календарі, які видало Чернігівське земляцтво на честь святкування 200-річчя Тараса Шевченка.

Свято продовжилось в сільському будинку культури. Серед почесних гостей була делегація районної влади на чолі з головою Прилуцької районної державної адміністрації Іваном Тютюнником. Завітав на свято також заступник директора СТОВ "Богданівське" Василь Єна.

Олександр КОВАЛЕНКО

На це запитання можна відповісти однозначно – у звичайних мирних турботах. І, крім блокування на в'їзді до міста, там нічого не нагадує про військові дії, що проходять на іншій частині кордону України. Хоча мешканці семенівщини не стоять осторонь біди, яка звалилась на нашу землю, і намагаються по можливості допомогти українським збройним силам. Жителі району разом з підприємцями вже зібрали чималі кошти, передали армії пальне, мастила, а також продукти харчування і постільну білизну. Крім того, підприємці займаються придбанням бронжилетів для тих, хто сьогодні захищає Україну.

Під час поїздки відбулася зустріч і знайомство з новими керівниками району, пройшла дружня бесіда з головою райдержадміністрації Сергієм Деденком і головою райради Василем Малковичем. Сергій Іванович родом з села Жадове, а Василь Васильович народився на Івано-Франківщині і вже більше тридцяти років мешкає в Семенівці. Це щирі і доброзичливі люди, які по-справжньому вболівають за справу, і в теперішній економічно складний для країни час намагаються робити благородні справи для району. На зустрічі також були присутні місцеві підприємці, які підтримали пропозиції голови Семенівського відділення земляцтва Євгена Клименка. Зокрема, йшлося про створення в живописному міському парку алеї земляцтва, а також про встановлення меморіальної дошки на приміщенні школи, де навчався наш видатний земляк, вітчизняний вчений, один з основоположників ракетно-космічної техніки Герой Соціалістичної Праці, лауреат Ленінської премії Василь Будник. Він був першим заступником Сергія Корольова і безпосередньо брав участь у створенні та організації серйозного виробництва балістичних ракет, став ініціатором створення фізико-технічного факультету в Дніпропетровському університеті, який за час існу-

вання випустив понад 20 тисяч спеціалістів для ракетно-космічної промисловості. Тож заслуги В.С. Будника як в Україні, так і за її межами не оціненні, і ми повинні пишатися такими земляками, передавати пам'ять про них нашим нащадкам.

Знайшла порозуміння і ще одна досить цікава пропозиція Є.Клименка.

В нашій недавній поїздці до Семенівки, яка відбулася в середині липня, взяла участь група активістів районного відділення земляцтва у складі Євгена Клименка, Олександра Нараєвського, Дмитра Чирви і автора цієї статті. Зрозуміло, що в сьогоднішній доісторичній ситуації нас перш за все хвилювало, як живуть земляки в прикордонному краю.

До рідних витоків

Справа в тому, що Євген Михайлович в 1968 році став переможцем в чемпіонаті району з настільного тенісу, тому й запропонував відновити в Семенівці змагання з цього виду спорту. Навіть обіцяв не тільки взяти в тих змаганнях безпосередню участь, а й заснувати для переможців приз земляцтва. На теперішній час в місті існує футбольна команда "Ревна", яку добре знають уболівальники району. Зараз вона бере участь у чемпіонаті Чернігівщини і за результатами першого кола вийшла на перше місце в області.

Про заснування в Семенівці у вересні 2013 року районним відділенням земляцтва музею Т.Г. Шевченка вже неодноразово писали в пресі. Тому сьогодні особливо приємно відзначити, що музей активно функціонує і вже став справжнім осередком культури, відомим не тільки у місті, а і в усьому районі. За цей час в ньому побувало більше півтори тися-

чі відвідувачів. Живопис, літературні видання, скульптури, інші рідкісні експонати, які там зберігаються, змістовні розповіді працівників музею ще більше привертають увагу учнів до постаті Великого Кобзаря. Тож учениця 8-Б класу гімназії №2 міста Семенівки Діана Багнюк підго-

тувала науково-дослідницьку роботу "Тарас Шевченко: педагогічні погляди, просвітницька діяльність", яку схвально прийняли фахівці. Керівником роботи була учитель української мови і літератури Світлана Артеменко.

Цього разу музей також поповнився цікавими експонатами. В його експозицію земляцтвом було передано кілька робіт народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка Петра Печорного. Крім того, майстер, який є нашим земляком, подарував музею свої альбоми і буклети з дарчими написами. А найближчим часом сюди ще будуть передані роботи відомих українських скульпторів Івана і Віктора Липовок, вихідців з села Жадове. Знані митці беруть активну участь у поповненні експозиції з перших днів її заснування.

Відділенням нашого земляцтва також виготовлено вивіску, яку буде встановлено на Будинку культури, бо якраз в цьому приміщенні існує музей.

Зрозуміло, що поповнення музею експонатами в подальшому потребує розширення експозиції. Тому Семенівське відділення земляцтва при підтримці місцевої влади заборозилося найближчим часом підійти до вирішення цього питання.

І ще. Наш осередок земляцтва вже тривалий час опікується стаціонарним відділенням для одиноких і непрацездатних громадян територіального центру в Семенівці. Кожного разу, їдучи на батьківщину, ми обов'язково відвідуємо ветеранів, намагаємось допомогти вирішити їх повсякденні проблеми. Зараз ми передали землякам одяг, який зібрали для них члени земляцтва.

Сергій ПАНКРАТЬЄВ

І знову над Пісками розливалися запахи квітучих лип, розкішних трав і квітів. А до села прибули паломники нашого генія, співця краси рідного краю Павла Тичини. Прибули підбивати підсумки митецького конкурсу "Добрідень тобі, Україно моя!" Як і в попередні роки, свято відкривала ведуча – начальник Бобровицького райвідділу культури Марія Герасименко.

СОНЦЕ ПОЕЗІЇ ТИЧИНИ

М'я Павла Тичини стало безсмертним, його мудре дзвінке слово озивається в серцях прийдешніх поколінь. І сьогоднішнє зібрання – це ще один доказ, що із живого, наскрізь пронизаного сонцем джерела тичинівської поезії пили й п'ють життєдайну наснагу тисячі українських – і не тільки – людей. Свято завжди відбувається за підтримки Бобровицького осередку Чернігівського земляцтва у Києві.

Сільчан і гостей, що розташувались у затишному сквері біля пам'ятника молодому Тичині вітав заступник голови райдержадміністрації Володимир Ляховенко:

– Відчуття краси, поезії, добра – то у крові наших земляків. А у Пісках особлива аура. Бо тут пам'ять про славетного Тичину передається із покоління в покоління...

Перша номінація конкурсу – змагання декламаторів поезії Тичини "А я у гай ходила" – попередньо відбувалося в школах району. Переможців привітав ініціатор кон-

курсу поет Дмитро Головка. Перше місце зайняла Яна Мариненко, дев'ятикласниця Новобасанської ЗОШ I–III ст., яка щиро й проникливо прочитала вірш "Сирітка". Друге місце вибороли восьмикласник Бобровицької гімназії Ярослав Липко та одинадцятикласниця Новобиківської ЗОШ I–III ст. Алла Семижон. На третьому місці закріпилися Дмитро Амосов, учень 11 класу Олександрівської, Андрій Шевченко, шестикласник Білоцерківської, Дмитро Шендрик – шестикласник Пісківської шкіл. То були радісні хвилини для всіх, а тому Д.Головка після вручення мовив:

– Радісно, що прийнялись і квітують росточки нашого поетичного саду, сам Тичина порадів би за таку прекрасну молодь.

У свою чергу Дмитро Андрійович вирішив колись зростити свій сад талановитих земляків. За 13 років у ньому брало участь чимало здібних дітей, яким це творче змагання допомогло повірити у власні сили, утвердитись у житті. Закінчили вузи, стали журналістами, нап-

риклад, Ольга Роляк із Марківців, Володимир Путята із Нової Басані, Ірина Гора-Ющенко, Світлана Плотник, Олена Маковей, Валентина Батечко, Валентина Лига з Бобровиці та інші.

Підсумовували також змагання майстрів народного прикладного мистецтва "Золотий гомін". На огляд громаді були представлені попередньо розглянуті ляльки-мотанки директора Бобровицького краєзнавчого музею Алли Мулярчук, ляльки-обереги Інни Даневич, фотопортрети Людмили Хвої. Всі три претендентки й розподілили призові місця. Заохочувальною премією нагородили 12-річну пісківчанку Катерину Головку, яка майстерно вишила бісером портрети Божої Матері й Спасителя. В цій номінації нагороди вручав поет Іван Марченко.

А в змаганні поетів перші три місця посіли бобровичанин Григорій Лишко, Валентина Майстро з Старого Бикова та студентка Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя Катерина Кравченко. Грамоти їм вручив Володимир Ляховенко.

Звучали поезії великого майстра та рядки з віршів інших авторів з вуст ведучої Марії Герасименко. А ще прикрасили свято учасниці фольклорного ансамблю районного Будинку культури. Мов дзвіночок срібний, лунав голос юної солістки Аліни Ярошевської.

Було людно й біля стендів книжкової виставки "В поколіннях я озвуся", яку облаштували працівники районної централізованої бібліотеки.

А квіти шани, що лягли до пам'ятника видатному землякові, ще раз засвідчили любов нинішніх пісківчан до свого земляка.

Світлана СКРИПКА

Крупичполе. Село на Ічнянщині. Давнє-прадавнє. Кажуть дослідники, що ще в V – IV століттях до нашої доби на його землях були поселення. Ті часи залишили по собі хіба що розкопи археологів. А от із часів Коліївщини довідуємося, що в селі жив козак Павло Сабадаш, ватажок гайдамацького загону. Люди тут жили й нині мешкають особливі. І не останнє місце в їхньому духовному вихованні належить місцевій школі, яка щойно відсвяткувала столітній ювілей.

Столітня школа

Спочатку в Крупичполі була школа, яку тоді називали земською. До речі, на Ічнянщині будував їх дід відомого письменника й кінорежисера Станіслава Маринчика підрядчик Костянтин Федорович. Тож можна зрозуміти хвилювання ічнянця, знакомити постаті в житті сучасного славного міста, який теж прибув на свято.

Недарма кажуть, що колективна слава тримається на тих людях, що зуміли вчинити щось неординарне. Було таких рясно і серед випускників школи. Навчався в ній Герой Радянського Союзу Микола Слабеньк, який у бою виклався вогонь ворога на себе. Його мати померла за день до того, як прийшла звістка про синову високу нагороду...

Пам'ятає школа поета й драматурга Олексія Кирія. Творчий портрет земляка написав Станіслав Маринчик і подарував книгу "Сузір'я талантів", де він вміщений, вдячним крупичпільцям. Пішли у світ із школи кандидат історичних наук Микола Коваленко, головний економіст Міністерства охорони навколишнього середовища Іван Сліпець, мій однокласник доктор економічних наук Микола Лосина.

Вихідцями нашої школи були й 15 воїнів-афганців. Загинули на чужій землі сини моїх друзів і однокласників – офіцер Сергій Лемішко та рядовий Микола Бондаренко.

Я була ученицею того восьмого класу, якому вже не довелося у вищі класи мандрувати в чужу школу, бо в 1952 році було їй надано статус середньої. Тож на святкування приїхало нас перших семеро випускників. Серед них і кандидат технічних наук член Спілки архітекторів України Микола Христюк.

Свято розпочалося у милій школі. Після цього всі попрямували до сільського Будинку культури, де учні порадували нас гарним концертом. А композитор і співак Геннадій Володько виконав пісню "Рідна школа" на вірші присутнього С.Маринчика. А вихованці школи-ювілярки, нинішній голова Ічнянської райдержадміністрації Григорій Герасименко та голова райради Олександр Сліпець, не тільки вітали односельців, а й вручили школі грамоту й грошову допомогу. Начальник райвідділу освіти Світлана Нагорна вручила вчителям грамоти. А директор школи Сергій Головач

та голова сільради Василь Мисан висловили вдячність гостям свята.

Не стрималася від слова і я, вручила школі портрет Т. Шевченка, власні книги та прочитала вірш від імені своїх сивочолих випускників.

*А століття – це ж так багато,
Цілий вік для усього світу.
А століття – коротке свято,
Де присутні батьки і діти.
Понад Удаєм – пам'ять в росах,
Пахнуть м'ята, полин, копитняк.
Тут, в дитинство вступивши босим,
У Героя зростає Слабеньк.
Скільки воєн було в столітті!
Рвали землі свої й чужі.
І вставали з-за парти діти,
Йшли на подвиги, як мужі.
Там, за горами Афганістану,
Не один вихованець згорів.
І привозили "чорні тюльпани"
До заплаканих матерів.
Залишилася ж вічною школа,
Нездоланою навчаючи світ,
Щоб нові і Сергійки, й Миколи
Щастя сіяли сотні літ.*

Ольга ШТЕПА

Початок літа для активістів Прилуцького осередку земляцтва майже традиційно знаменується зустрічами з дітьми на малій батьківщині. Цього разу маршрут проліг до древнього мальовничого Ладану. Саме там були перші дороги заслуженого артиста України, поета й драматурга Бориса Харитонова.

На дороги

дитинства

І нині він прибув на землю батьків, до школи (а тепер гімназії), в якій колись навчався, не з порожніми руками – привіз понад 150 пакунків із дитячими книжками, які люб'язно надало видавництво "Дім, сад, город", та ще й групу творчих друзів запросив: заслужену артистку України Оксану Калінчук, артиста оригінального жанру Михайла Твердого, режисера Валентина Булатова.

Зустріч відбулася в актовій залі гімназії, основними учасниками й глядачами були учні і вчителі цього авторитетного закладу. Відкрили її гімназисти. Співали українські пісні, виконували народні танці. А ще у відповідь на популярний нині заклик "Слава Україні!" дружно й голосно відповідали: "Героям слава!" І цей патріотичний переключ брав за душу до сліз, бо

ще раз підтверджував: нас не здолати!

Гості також не залишилися в боргу. Оксана Калінчук співала, тішив зал хитромудрими фокусами Михайло Твердий. Особливою увагою користувався виступ відомого земляка Бориса Харитонова, якого люблять і діти, й дорослі. Він багато років дружить із колективом гімназії. Одна з випускниць закладу Дарина Білоус

написала навіть дослідження про життя й творчість земляка, яке було відзначене дипломом II ступеня Малої Академії наук України.

Зустріч довела, що навіть у тривожний час, котрий випав на долю України, народ дорожить своїм минулим і вірить у щасливе майбутнє.

Алла ПОПЛАВСЬКА

РІДНІЙ АРМІЇ

У Козельці за ініціативи райдержадміністрації з метою підтримки Збройних Сил України, а саме військовослужбовців, які мобілізовані з нашого району і ведуть антитерористичну боротьбу в східних областях України, біля приміщення адмінбудинку було проведено акцію зі збору адресної допомоги землякам: продуктів харчування, овочів, води, цигарок, засобів особистої гігієни, ковдр, спальних мішків, теплих речей, білизни.

До заходу долучилися жителі територіальних громад, організації, установи, підприємства, приватні підприємці району. Родичі військовослужбовців мали змогу відправити передачі. До речі, на прохання одного з арміяців батьки передали гітару. Це свідчення того, що бойовий дух наших воїнів високий.

З громадянами, зокрема родичами воїнів-земляків, спілкувалися голова райдержадміністрації Сергій Андреев і перший заступник голови Віктор Петров.

Активну участь в акції взяли Красилівська, Бригинцівська, Петрівська, Нічогівська, Сираївська, Пархимівська, Бірківська, Скрипчинська, Козелець-

ка, Деснянська територіальні громади.

Організовано провели збір колективи міжрайонної Державної податкової інспекції в Козелецькому районі, управління Держземагентства, фінансової державної інспекції, управління соціального захисту населення, управління економічного розвитку, відділу культури і туризму, відділу освіти райдержадміністрації, Козелецького райавтодору.

Надали допомогу приватні підприємці Вікторія Кочубко, Ірина Литвиненко, Наталія Ігнатенко, Сергій Навроцький і працівники Козелецького ринку.

Спальні мішки придбали 11 сільгосп-підприємств району і депутат обласної ра-

ди Надія Міклухо-Маклай, районної ради Діана Прокопенко.

Транспорт для перевезення надали приватні підприємці Віталій Чех і Михайло Рудник.

Автомашини дісталися до Луганської області, де вантаж передано до 3, 13 і 41-го батальйонів територіальної оборони, в яких несуть бойову службу хлопці Козелецького району.

Увага і піклування земляків додасть воїнам української армії сили, впевненості і віри в перемогу.

Сергій АНДРЕЄВ,
голова Козелецької
райдержадміністрації

На мілині Глибова

Уже п'ятий рік поспіль у останню неділю червня жителі зселених радянською владою 1964 року придніпровських сіл Новий і Старий Глибів збираються на зустрічі на рідних печищах, їх організаторами є брати Йовенки та брати Слуговини.

Ось і цього року біля освяченої два роки тому каплички, що стоїть над берегом Київського моря на місці, де колись було село Новий Глибів, зібралося близько 200 людей. Це були як ті, кому довелося переселятися з цієї місцевості, так і їх діти та онуки.

Цьогорічна подія була знаковою, адже виселення розпочалося рівно 50 років тому. Ось що згадували про ті часи колишні мешканці цих сіл.

Михайло Улізько нині мешкає у с. Ладинка Чернігівського району, де майже 31 рік працює директором бази відпочинку "Десна", що колись належала Київському таксомоторному парку, а нині перебуває у приватній власності. У його пам'яті залишилися наступні враження: "Я був 16-річним хлопчиком. Пам'ятаю, що батько, мати і сестри, після того, як ми розібрали ха-

ту та інші будівлі, поїхали з цим майном до Ладинки, а мене залишили на господарстві, щоб навести там порядок і здати комісії територію. Після добрався пішки: спочатку пішов на Остер, далі на Козелець, де біля автопарку нарвав яблук і переобідав, а звідти вирушив пішки до Ладинки. На мою думку, ніхто не хотів залишати село, та й робити цього виселення не потрібно було, адже територія Нового Глибова залишилася майже повністю незатопленою. Я вже майже нікого не знаю з тих, хто сьогодні приїжджає на ці зустрічі, крім своїх родичів Олійників, які мешкають у Косачівці. Та й мене пам'ятають і то лише по батьку старші люди".

Віра Лук'яненко, яка сьогодні проживає у райцентрі Бобровиця, додає: "На той час у мене було двоє маленьких діток. Переїжджати не хотіли, проте прийшли "бандити" (так ми тоді називали тих найманых владою чоловіків, котрі насильно пиляли наші сади та розбирали дахи) і почали знищувати наш двір і сад. Довелося збиратися і виїжджати. Жаль було залишати свої печища та нічого вдіяти ми не могли. Так я й опинилася аж у сусідньому районі".

Більш лаконічним був **Михайло Йовенко**, який проживає у селі Бобрик Броварського району на Київщині: "У той час я мешкав у Новому Глибові, працював водієм у місцевому радгоспі. Як тільки оголосили про виселення, нам всім віддали на руки трудові книжки і звільнили. Ну що ж, якщо тут не можна було працювати, то довелося їхати шукати роботу в іншому місці. Так я спочатку опинився в с. Богданівка, а потім переїхав до сусіднього з нею Бобрика".

29 червня на місце, де колись було с. Новий Глибів, приїхали не лише виселенці

та їх родичі, але були й запрошені почесні гості. На імprovізованому мітингу з цієї нагоди перед присутніми виступили один з організаторів зустрічі Володимир Йовенко, голова Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві Віктор Ткаченко, Косачівський сільський голова Світлана Савенко, колишня жителька Старого Глибова Надія Глей (Полька) та Нового Глибова – Ніна Йовенко (Улізько). а Микола Йовенко прочитав присутнім вірш Василя Лісового "Було село", присвячене зселеним селам України.

Віктор Ткаченко не лише привітав учасників зібрання з цієї подією, але й подарував вирізани з дерева ікону для каплички, котру планують збудувати на одному з островів Київського моря, де колись було село Старий Глибів, а нині там стоять пам'ятний знак та хрест, а також книгу "Духовні святині Чернігівщини".

Службу Богу біля каплички відслужив настоятель Косачівської церкви святого Іоанна Богослова о. Павло (Ластовець).

Закінчилася зустріч традиційним спільним обідом з рибацькою юшкою, звареною організаторами зустрічі. А колишні жителі Старого Глибова змогли катером з'їздити на острів, що залишився від їхнього села.

Анатолій ПЕНСЬКИЙ.
Фото Володимира КВІТКА.

Саєнки В Чернігові

В Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана пройшла з успіхом виставка творів родини Саєнків "Із кореня родового".

Почалася вона традиційним відкриттям. Директор департаменту культури і туризму облдержадміністрації Сергій Мойсієнко мав перше слово й при цьому вручив грамоту Ніні Саєнко. Виступили також заслужений працівник культури України, кандидат мистецтвознавства Олег Васюта, мистецтвознавець Світлана Ключник, доктор філософських наук Володимир Личковахта і заслужений працівник культури України Віра Зайченко.

Прозвучали й музичні вітання народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Тараса Шевченка Василя Нечепи та студента Чернігівського музичного училища ім. Левка Ревуцького Дмитра Хропото.

Земляки тривалий час навідувалися до залів відомого закладу пропаганди національного мистецтва. В організації виставки взяло участь і Борзнянське відділення нашого земляцтва.

Володимир ЛЕМІШ

Це гаряче літо

Відбулися збори Ріпкинського відділення земляцтва, на яких розглянули кілька питань, зокрема, йшлося про можливі перспективи розвитку Ріпкинського району з урахуванням ситуації в країні на сучасному етапі її соціально-економічного розвитку (доповідали: Т. Комаров, Д. Марущенко), про проведену роботу відділення у I півріччі 2014 року (доповідали: О. Литвин, А. Гуртова), про подальшу співпрацю Ріпкинського відділення земляцтва з районною державною адміністрацією та районною радою в умовах суспільно-політичних змін, що відбуваються в країні (доповідав В. Федяй). В різному йшлося про привітання ювілярів, ветеранів з числа членів Ріпкинського відділення з відповідними святами, нагородження активних членів відділення, представників району та області, керівників Чернігівського земляцтва, інших видатних людей почесною відзнакою Ріпкинського відділення, підготовка публікацій у газетах "Отчий поріг" та "Життя Полісся".

Було визначено коло відповідальних осіб із числа членів відділення за ці напрями діяльності.

Про перспективи розвитку Ріпкинського району інформував Тарас Комаров – директор ПП "ТЕРМІЗОЛ" з Чернігова, яке займається монтажем систем опалення. Він пропонує побудувати в районі завод паливних пелет на відходах ДП "Добрянське лісове господарство". Вони є одним з альтернативних видів палива, яке широко використовується в Європі і набирає популярності в Україні.

Документація і технологія розроблені та пройшли експертизу. Вартість інвестиційного проекту складає 500 тис. доларів США.

Ріпкинським відділенням в I півріччі 2014 року були здійснені такі добротинні заходи:

- історико-археологічному музейному комплексу "Древній Любеч" А. Гуртова надала 500 грн. для подальшого облаштування експозиції та виготовлення буклетів;

- В. Пінчук та Н. Мурашко взяли участь в суботнику в музеї Пирогове. Було придбано за рахунок внесків земляків 20 кущів квітучих бордюрних низкорослих чорнобривців і висаджено ці квіти біля садиби;

- за активною участю М. Волохіна розроблена проектно-кошторисна документація на завершення будівництва дороги (два відрізки по 300 м) в смт. Радул та благоустрою центральної частини селища. Зібрано на це 7000 грн;

- О. Литвин поінформував, що Ріпкинську РДА очолила Ірина Петрівна Вовк.

У рамках вирішення актуальних питань соціально-економічного та культурного розвитку району Володимир Федяй запропонував низку ідей.

Алла Гуртова запропонувала для Любецького будинку людей похилого віку придбати необхідні речі та інвентар.

Земляки щиро привітали активного члена земляцтва Анатолія Буленка з 80-річчям, вручили йому почесну грамоту Чернігівського земляцтва. За 40 років роботи в сільськогосподарській академії (нині Національний аграрний університет) за його безпосередньої участі було підготовлено і випущено тисячі спеціалістів для сільського господарства, десятки викладачів стали доцентами, кандидатами наук і працюють на кафедрах вузів країни.

Олександр ЛИТВИН

Небуденна людина

Ми, земляки з Чернігова, не були свідками його життя в столиці. Але, знаючи, скільки добрих справ він зробив на землі Сіверській, можемо стверджувати, що Володимир Дмитрович не пас задніх, що був творцем, а не споживачем.

Якщо сказати коротко – це людина-будівничий. Працюючи на посаді керівника обласного управління торгівлі майже 17 років, зробив вагомий внесок у розвиток торгівлі на Чернігівщині. Досвід розвідника, набутий у роки війни, допомагав йому розвідати все нове, що робилося в інших республіках (найбільш у прибалтійських) та впроваджувати у області. Перш за все була започаткована комплексна раціоналізація у торгівлі та самообслуговування. На той час мала розвиток оптова торгівля – для цього із ініціативи Володимира Дмитровича побудовані оптові бази одягу, культуртоварів, взуття. Створені ОРСи.

Гарним символом торгівлі являється побудований адміністративно-торгівельний комплекс "Дружба" у центрі Чернігова.

Піклуючись про відпочинок працівників торгівлі, він побудував базу відпочинку у селі Надинівка Чернігівського району на березі р. Десни.

У той же час йому була притаманна

Якщо замислитись, що в людини поза обріями один за одним зростають 90 років життя, то можна через цю призму уявити події, які стали віховими в долі цілого народу. І це справді так, особливо коли та людина не була сірою комашкою, а активно носила мед у спільний вулій. Тобто, творила добро. До таких людей належить і наш відомий земляк Володимир Дмитрович Бубенний.

комунікабельність у спілкуванні з колегами, лояльні стосунки з персоналом. Ось бодай такий факт.

На день народження йому принесли дуже багато тортів, ними був заставлений весь великий стіл. Під кінець торжества ті квіти трохи прив'яли і жінки пожартували: "Якщо колектив любить Вас, то на ранок тортами знову піднімуть голови". І який був подив вчорашнього іменинника, коли це дійсно сталося...

Як згадує Михайло Данилович Снадний, який працював на той час заступником начальника управління торгівлі, Володимир Дмитрович казав про себе, що він не Будьонний, який на коні із шаблею, а

Бубенний, тобто звичайний...

Справді, Володимир Дмитрович усім своїм життям доводить, що тільки звичайні люди, заряджені високою ідеєю служіння людям, лишаються справді небуденними. Він не думав про своє реноме, коли гриміла війна і він пішов на фронт. Будучи командиром відділення розвідки, пройшов шлях від Чернігова до Берліна, де штурмував рейхстаг. На одній зі сходинок ворожо-

го лігвища поставив свій прапорець, а знизу розписався – "Бубенний". Мабуть, він і сам не відав, що через багато років стане заступником міністра торгівлі України, що залишить по собі і осередки торгівлі на Чернігівщині, і висотний центр торгівлі на Львівській площі у Києві.

У нашого іменинника дуже багато і державних, і відомчих нагород, зокрема, найдорожчий для солдата орден доблесті Слави III ступеня, ордени Вітчизняної війни II ступеня та Червоної зірки, як і ордени Жовтневої революції, Червоного прапора, "Знак пошани" та добрий десяток медалей.

У нашого ветерана молодецьке серце, яке почало битися на Сумщині і свого часу дарувало енергію Чернігівському краю. Воно і зараз звучить в унісон із тривожним часом, закликаючи всіх нас єднатися заради мирного і багатого життя славної України.

Тож хочеться привітати нашого дорогого 90-річного творця Володимира Бубенного із небуденним ювілеєм і побажати, щоб перед очима один за одним минали верстові стовпи чергових літ.

Олексій ЄРШОВ,

член Чернігівського відділення з м. Чернігова

Є у фундаментальному доробку Олексія Довгого лаконічний вірш під назвою "Сад". Не утримаюся, щоб не навести його повністю, бо з двох витончених катренів нічого вилущити.

САД Його доброти

*О Боже! Скільки дива в цьому слові!
Яка ясна і сива глибина!
Я весь із ним. Я весь у ньому знову.
Й душа моя п'яніє без вина.
Весь перейду у звук і ніжну риму.
Весь переллюсь в ліричній стрій і лад
І сотворю мелодію незриму
Про цей квітучий і пахучий сад.*

Поет ніби обіцяє створити образ реального саду, але ж насправді йдеться про сад творчості – з її корінням і плодами, з її словом і музикою. Досить сказати, що вірш написав автор, що зустрів свою осінь і вже, як більшість переселенців, мав би "стопитися життям щоденним", за висловом Лесі Українки. Так ні, літній майстер слова зберіг юначу потугу й працює так, ніби щойно причастився медами й трутою творчості. Свідчення цього – нові й нові книги лірики, що побачили світ останнім часом. Як справжній оратай, поет веде свою борозну на безмежному полі української літератури, залишаючись філософом землі, миттєво реагує на світові події, словом, активно живе на дорозі з минулого в майбутнє.

За плечима в Олексія Довгого десяти років напруженої роботи, виростання від звичайного хлопчини з рядового села Городище Менського району на Чернігівщині (а край той незвичайний, досить назвати бодай одного Григорія Верьовку з Березни) до відомого майстра поетичної мініатюри, лаконічного пейзажу з виразними українськими контурами, філософської лірики з класичними силабо-тонічними формами, віршів, у яких творчо засвоєний досвід древньої східної та японської лірики, оперта на вічні джерела української пісні. Скажімо, що можна додати ще до переповнених мудрою печаллю, посивілих від часу рядків:

*Я вже нічого не скажу
Отим, що зникли за межу.
Та в цім безликім столотлоссі
Я хочу чути їх і досі.
Через невдачі і напасті
Були в нас зустрічі не часті.
Тепер нічого не скажу
Через перейдену межу.*

Подібна класична простота переважає гори неграмотних, на позір глибокодумних "білих" експериментів багатьох сучасних ремісників, які власні лінощі та безталання пояснюють бажанням "догнати й перегнати Америку" вкупі з Європою. Олексій Довгий ніколи не рвався на чужий подіум, аби продатися чужим оцінювачам, у нього, як і в кожного серйозного майстра, в душі жив і живе власний народ із високою віковою культурою. Ця його позиція не мінчалася з літами, утверджувалася, збагачувалася досвідом і поступово викристалізувала громадську думку: українська поезія

ханізації сільського господарства та Харківського вишу того ж профілю, після роботи в Кіровоградських степах. Неговіркий, ладний більше слухати інших, увесь він світився добротою. В цьому я пересвідчився згодом, коли перебирався теж до столиці з Чернігова. Дізнавшись, що я регулярно ночую на гамірному залізничному вокзалі, а в Ніжині це й дружину маю, Довгий рішуче заявив:

– Ходімо до мене на квартиру. Ми на місяць рушаємо на море, а ти бери ключі й влаштуйся. На це тобі місяць...

Так ми й зробили. Це не був панський жест – то в ньому заговорила землячка кров, одвічна батьківська доброта, якою він і нині живе, яку сповідує повсякчас.

Поет першої руки, Олексій Довгий ніколи не обмежувався літературною працею. Треба було утримувати чималу родину, а на вчительську платню дружини Марії Іванівни годі було розганятися. Тому його бачили і в видавництвах "Молодь" та "Музична Україна", і в журналі "Ранок", і на творчих зустрічах, які організувало Бюро пропаганди художньої літератури Спілки письменників. А ще охоче перекладав твори колег із інших республік, тоді ця справа, на щастя, була поставлена на належний рівень. Словом, він горів творчою працею не одне десятиліття, і цей сердечний вогонь щедро палахкотить у десятках книг.

Якось непомітно – бо за роботою ніколи й піт із чола зітерти – Олексій Довгий наблизився до поважного 85-ліття. Час пізніх жнив, час підбиття підсумків. Як на мене, йому є чим гордитися. Має помітних дітей та внуків, а ще має власне талановите Слово. Чи не тому сам поет народжує промовистий чотиривірш:

*Повз мене йдуть роки, немов віки.
Я вже дивлюсь на них із-під руки
І виростаю із земного лона,
Як сивий дуб чи між руїн колона.*

Бажаємо поважному поетові й далі виростати із лона землі, яку він оспівав простим і щирим словом.

Леонід ГОРЛАЧ

другої половини ХХ – зачину ХХІ століть має неповторного лірика, здатного закласти в пластичну образну фразу вибухову енергію думки й почуття.

Недарма на його вірші композитори створили десятки пісень. Недарма його лірика впродовж останніх років все активніше відтворюється в перекладах на світові мови. І це незважаючи на неймовірні труднощі з перекладом римованих рядків, чого так бояться сучасні грантоїди.

Моя шляхи пересікалися з дорогами поважного земляка не так часто. Вперше зустрілися десь на половині 60-х років минулого століття в Чернігові. Було засідання літературної студії, були поважні чернігівські поети Кузьма Журба, Дмитро Куровський, Станіслав Реп'ях, різнолікі початківці. Олексій Прокопович уже мав першу збірку віршів "Земля співає", у якій і справді все співало, радіючи життю: і щедра на врожаї земля, і молода душа поета, і весь довколишній світ. Уже тоді народжувався майстер короткого вірша, в якому словам тісно, а думкам вільготно. Він уже працював у Києві, куди прибився після Охтирського технікуму ме-

Вітальне слово Петрові Медведю на 75-річчя

*Ще не розтали вранішні тумани,
а вже гримлять, гримлять у мідь литавр
Носівка і Червоні Партизани,
і сто застав, де наш Медвідь літав.*

*Він знаний майстер і пера, й пістоля,
йому ніщо ні спека, ані сніг.
Куди б його не закидала доля,
в душі беріг він материн поріг.*

*І повернувся при чинах та в славі,
заставу путню у Ялинці звів.
Тепер там діти й внуки кучеряві,
і він од щастя біля них розцвів.*

*Борці там варить суджена Надія,
а інколи й чарчину налива.
Коли ж на нього напада замрія,
він у книжках нанизуює слова.*

*Він у земляцтві свій, як у родині,
з чужих дуплянок не дере меди.
Був мудрий на добро, такий же й нині,
хоча живим до рани приклади.*

*Він цілий вік із Музою в союзі,
тож ніколи приваблюють жінок.
За це йому готові вірні друзі
подарувати лавровий вінок.*

*Пройшовши сто доріг важких, відважних,
побачив він, як у строю стоять
не сімдесят з п'ятіркою поважних,
а тричі молодих по двадцять п'ять.*

*Уже і при сивинах, в добрій славі,
забувши про оркестрів світлу мідь,
стоїть не за медалі на заставі,
добро охороняючи, Медвідь...*

*Горілка є, і хліб, і мед, і сало,
і за столами гвардія стара.
Тож вип'ємо, щоб ворога хитало,
за похвали достойного Петра.*

Леонід ГОРЛАЧ

ЗЛАЗЬ – ПРИЇХАЛИ

Бувальщина

Після чергових виборів подруж-
ся похилого віку днів з вісім
не виходило з квартири. Чаюва-
ло. Аж ось навідалася їхня худень-
ка, маленька пенсійка та й каже:
– А чого це ви такі сумні? Лю-
ди святкують перемогу, великі
щити вздовж вулиць дякують
усім за довіру, а ви нюняєте.
Ось я походжу за вас по торго-
вих точках.

І почався похід по гіпермар-
кетах та базарах. А там торгівля
розквітає! Без вихідних та пе-
рерви на обід. Ще б пак! Літо,
сезон овочів, фруктів – бери не
зівай. У пенсії очі розбігаються.
Йї і того кортить скуштувати, і
тим посмакувати. А тут і свого
вродило, і закордоння наперло
стільки, що полиці тріщать. Тут
тобі і апельсини, і банани, і ана-
наси, і фініки. А поруч з дарами

тропиків гори овочів з Київщини,
Чернігівщини, Черкащини, полу-
ниці з Херсонщини, Николаїв-
щини, помідори з Одещини. Та
всі припрошують пенсію:

– Бери, не проходи мимо...

А ціни ж які! Без ге-ме-о, а
виросли, як гриби після теплого
дощу, такі кругленькі, такі висо-
ченькі, так і лізуть у вічі, хоч
пов'язку чорну накидай, та все
норовлять пенсію обігнати.

Невдовзі бідненька пенсія сто-
милась і попленталася додому.
Тільки там вона здогадалась, що
ті ціни з усіх сил намагаються її,
знекровлену, з європейськими
сестрами звести. І тут у спогад
прийшов класик української дра-
матургії, геніальний актор Кар-
пенко-Карий зі своїм клілатим:

– Злазь – приїхали!

Анатолій САМОЙЛЕНКО

Всього потроху

(Іронізми)

Самовар – розлучений чо-
ловік.
Самопал – домашня горілка.
Сторож – гурт свиней.
Садко – суддя.
Заправник – прокурор.
Заручник – важіль гальма.
Видавець – гардеробник.
Розвідниця – горілка.
Крапельниця – самогонний
апарат.
Дача – хабар.
Провідник – міліціонер.
Морозко – холодильник.
Мовчун – телеграфний
стовп.
Самець – одинокий чоловік.
Подовжувач – тещин язик.
Розплідник –пологовий бу-
динок.
Робот – приймак.
Чорна діра – гаманець дру-
жини.

Реквієм

*Не впізнати нізащо
Моє рідне село.
Було краще із кращих
Та у прірву згуло.
Вже новітній "господар",
Хто б там що не хотів,
Як довічний володар,
Тут порядок навів.
На суспільнім подвір'ї
Ні живої душі.
Лиш ряденцем суцільним
Розрослись спориші.
Аморальні істоти
Розібрали дахи.
Нові слуги народу
Роблять нові гріхи.
Відбулись перемиш,
Тільки біль не стиха
За обідрані стіни
Без голів ВРХ.
Лиш у деякій мірі
Не прийшов всьому край:
Ще стоїть на подвір'ї
Цементовий бугай.
Михайло СВИНЧАК*

Ічня

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594
Передплатний індекс 37630
Адреса редакції:
02660, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор Ганна Скрипка.
Комп'ютерний набір Ганна Скрипка.

Верстка, дизайн Оксана Кисленко.

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 1000.